

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

VII.510.20.2015.AJK

**Pan
Zbigniew Ziobro**

Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Na przestrzeni ostatnich lat Rzecznik Praw Obywatelskich wielokrotnie apelował - kierując liczne wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości - o pilne wprowadzenie kompleksowej ustawy dotyczącej biegłych sądowych. W swoim ostatnim wystąpieniu z dnia 26 stycznia 2016 r. Rzecznik ponownie podniósł, że **aktualny model funkcjonowania biegłych sądowych nie gwarantuje powoływania w postępowaniach sądowych i przygotowawczych osób, które zapewniają wydawanie prawidłowych merytorycznie, rzetelnych i terminowych opinii.**

W odpowiedzi na to wystąpienie (pismo z dnia 5 maja 2016 r.) podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości poinformował, że „**podjęta została decyzja w przedmiocie przystąpienia do prac legislacyjnych nad projektem nowej regulacji prawnej zmierzającej do kompleksowego uregulowania zagadnień prawnych dotyczących biegłych sądowych w jednym akcie normatywnym rangi ustawy**”. Ponadto, w odniesieniu do sygnalizowanych przez Rzecznika przypadków nierzetelnego opiniowania przez biegłych sądowych wskazano na zmiany legislacyjne wprowadzone w Kodeksie postępowania karnego ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437) oraz ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz.

623). W opinii Ministerstwa powinny one przyczynić się do zapewnienia staranności przy wykonywaniu obowiązków zleconych biegłym. W ocenie Ministerstwa dopełnienie powyższych norm kompleksową regulacją ustawową funkcjonowania biegłych, w tym w szczególności dotyczącą warunków i zasad ich ustanawiania, winno zagwarantować podniesienie zarówno poziomu opiniowania, jak i jego sprawności.

Jakkolwiek docenić należy wprowadzone zmiany, to jednak nie może w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich ująć uwagę, że **powyższe rozwiązania - z uwagi na to, iż skierowane są na „leczenie symptomów”, a nie na przyczyny „choroby”, jaką jest nieprofesjonalne i niewydolne funkcjonowanie instytucji biegłych sądowych w wymiarze sprawiedliwości - nie mogą stanowić remedium na wskazywane wielokrotnie w pismach Rzecznika nieprawidłowości związane z funkcjonowaniem biegłych sądowych. Remedium takie stanowić może jedynie pilnie uchwalona kompleksowa ustawa dotycząca biegłych sądowych.**

Przypomnieć również należy, że Najwyższa Izba Kontroli w raporcie „Funkcjonowanie biegłych w wymiarze sprawiedliwości” z dnia 21 lipca 2015 r. wskazała, że brak rzetelnych i pełnych analiz funkcjonowania biegłych w wymiarze sprawiedliwości, w tym zwłaszcza analiz kosztów funkcjonowania biegłych negatywnie wpłynęły na przebieg i wynik prac nad poprzednim projektem ustawy w tej materii. **W związku z powyższym, w ocenie Rzecznika, w pracach legislacyjnych dotyczących obecnego projektu ustawy o biegłych sądowych konieczne jest uwzględnienie kwestii regulacji wynagrodzeń biegłych, istotnej dla zapewnienia dostępu do biegłych o najwyższych kwalifikacjach.**

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie mnie, czy Ministerstwo Sprawiedliwości otrzymało wyniki badań dotyczących biegłych sądowych zleconych Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości, jak również **o informację na temat planowanego terminu rozpoczęcia oraz zakończenia rządowych prac legislacyjnych dotyczących ustawy o biegłych sądowych.**

Ponadto, zwracam się do Pana Ministra z pytaniem, **czy w trakcie prac nad projektem ustawy o biegłych sądowych uwzględnione zostaną (zostały) rekomendacje**

Najwyższej Izby Kontroli zawarte w powołanym raporcie, dotyczące m.in. **rzetelnego określenia kosztów funkcjonowania biegłych w wymiarze sprawiedliwości, stworzenia sprawnego systemu gromadzenia i analizy danych dotyczących ich funkcjonowania oraz zbudowania narzędzi ewidencji biegłych, które pozwalałyby na efektywny dobór biegłych w postępowaniach, a następnie skuteczny nadzór nad terminowością i rzetelnością ich pracy.**